

SLUTTRAPPORT

UTLEGG AV GYTEFELT PÅ BLAKSTAD

TIL:

Eierforvaltning

SELSKAP:

Agder Energi Vannkraft AS

UTARBEIDET AV:

Aleksander L. Andersen

DATO:

20.12.2017

REFERANSE:

SIDER:

1 av 3

Bakgrunn og formål

Prosjekt **Utlegg av gytefelt på Blakstad** omfatter anleggelse av et stort gytefelt for laks ved Blakstad i Froland. Prosjektet ble gjennomført i nært samarbeid med "Reetablering av laks i Nidelva". Gruppens mål er å reetablere en livskraftig laksebestand i Nidelva. Resultater fra FoU aktivitet over mange år viser at den fremste flaskehalsen er lav produksjon av smolt. Mangel på gyte og oppvekstområder er trolig de viktigste begrensende faktorene. Prosjektet opparbeidet et stort gytefelt på et strekk av Nidelva som har svært lav smoltproduksjon i dag. Et grusutlegg på 300 m³ med helikopter er trolig det største tiltaket i sitt slag gjennomført noe sted noen gang. Prosjektet ble organisert i Eierforvaltning med øvre ramme på 1,1 millioner med utførelse i 2017.

HMS

HMS fikk første prioritet i prosjektet da det var betydelig innebygget risiko forbundet med flygning, personell som jobbet nær hengende tung last og arbeid ute i elva. Anleggsområdet var også beliggende nær boligområde som oppleve betydelig helikopterstøy. Prosjektet sikret at spesielt Fjellfly og UniMiljø koordinerte arbeidsoperasjoner og sikkerhetsrutiner. Prosjektet begrenset opplevd ulempe for lokale beboere ved å begrense flyvning til dagtid og kveld på to ukedager og informerte godt på forhånd om hva som skulle skje. Mer effektiv kutting av sekker og bedre anvisning av lastens høyde over vannflaten er forbedringspunkt til senere anledninger. Arbeidet ble utført uten skader på personell eller utstyr.

Fremdrift

Offentlige tillatelser

Prosjektet innhentet alle nødvendige offentlige tillatelser før gjennomføring. Detaljplan ble utarbeidet og godkjent av NVE. Forhold til gjeldende kommuneplan og motorisert ferdsel i utmark ble avklart med Froland kommune. Internkontroll ble etablert iht. IK-Vassdrag.

Grunneierforhold

Alle arealer eies av Froland kommune. Tillatelse til nødvendig midlertidig og permanent disponering ble innhentet.

Gjennomføring

Reddal sand sorterte, pakket og leverte 450 storsekker med egnet gytegrus på Blakstad. Sekkene ble fløyet ut med helikopter den 4. og 5. september 2017 der personell fra UniMiljø i elva kuttet sekken og fordelte grusen. Helikoptertjenesten ble levert av Fjellfly, mens forskere fra UniMiljø sto for utleggingen av grusen. Personell fra teknisk drift i Froland

kommune bisto med bl.a. sikker håndtering av tomsekker. Vi opplevde godt samarbeid, god stemning og skikkelig stå på vilje fra alle involverte de to lange arbeidsdagene utlegget pågikk. Grusutlegg med helikopter er intensivt arbeid og ble gjennomført etter plan og på en vellykket måte.

Media

Prosjektet fikk god oppmerksomhet fra media med fine oppslag i Agderposten, Frolendingen, Energiteknikk, pH-status og NRK. Vi fikk et fint innslag på NRK Sørlandsendingen, Dagsrevyen og et artig lite klipp på Nytt på nytt. Videre ble materiale fra prosjektet spredt vidt i sosiale medier med bl.a. 5700 avspillinger av en av prosjektets videoer gjennom Facebook. AE sin informasjonsavdeling gjorde en utmerket jobb med produksjon av materiale og innsalg av prosjektet i media. AE fikk kanskje overaskende bred og god profilering ut av dette lille prosjektet.

Finansiering

Prosjektet ble gjennomført i samarbeid med Fylkesmannen i Aust og Vest-Agder som bidro med 160 000 kr til gjennomføringen. Videre finansieres mesteparten av de resterende kostnadene med midler fra AE sitt Bra Miljøval fond opparbeidet etter salg av opprinnelsesgarantier godkjent av den svenske Naturskyddsforeningen. AEVK personalkostnader dekkes av AEVK.

Interessenter

Lokale interessenter, spesielt grunneierlaget, har vært klare på at de forventer økt aktivitet fra AEVK rundt miljøforbedrende tiltak for laksebestanden. Grusutlegget ble gjennomført med kort planleggingstid og er en del av vårt svar på denne utfordringen. Det planlegges flere fysiske tiltak for laksen i Nidelva i 2018 som sammen med grusutlegget trolig vil bedre kommunikasjonen mot lokale interessenter. Fylkesmannen har allerede overført midler for delfinansiering av tiltak i 2018.

Dokumentasjon

Arkivverdig dokumentasjon er lagt i eDocs.

Etterundersøkelser

I driftsfasen har anlegget ingen sannsynlige ulemper for miljø eller allmenne interesser. Anlegget vil kun bestå av et lag grus lagt ut over stedlig masse uten andre terrenginngrep. Tidligere erfaring med gytegrusutlegg viser at massene kan være utsatt for utspyling under flom. I så fall blir massene liggende i dypere deler av elva. Det aktuelle gyteområdets beskyttede beliggenhet, i en innersving i en del av elva med svært lite fall, tilsier at utspyling ikke vil bli et større problem. Prosjektet har bestilt etterundersøkelser våren 2018 der UniMiljø vil sjekke gyteområdets utforming etter større flommer og undersøke områdene for gyting. Undersøkelsene skal munne ut i en sluttrapport som evaluerer prosjektets virkning for laksebestanden.

Regnskap

		Budsjett		Regnskap
		Forventet	Øvre ramme	
A	Reddal sand – Sortering, pakking og levering av egnet gytegrus. 450 sekker.	300.000	300.000	272.490
B	Fjellfly – utlegg av grus med transporthelikopter, tilflyvning, lastemann, overnatting. 2 dagers flyvning. Kr 250.000,-	250.000	350.000	240.810
C	UniMiljø – Lossing og utlegg av grus. Planlegging, byggeledelse, dokumentasjon, reisekost. 4 personer i 4 dager. Kr 150.000,-	150.000	200.000	218.705*
D	Froland kommune	0	0	42.015
E	AEVK adm.	100.000	150.000	84.000
F	Usikkerhet	100.000	100.000	0
	Sum	900.000	1.100.000	858.020

*Inkludert 100.000 kr forhåndsbetalt arbeid for undersøkelser og sluttrapportering i 2018.

Regnskapet viser kostnad på 858 020 kr, greit innenfor budsjett på 900 000 kr med øvre ramme på 1,1 million kr.

Finansiering

AE Bra Miljøval fond	614.021
Fylkesmannen	160.000
AEVK	84.000
Kostnader	-858.020
Sum	0

Etter bruk av BM miljøfond og tilskudd fra Fylkesmannen betaler AEVK kun for interne kostander på 84 000 kr.